АЂСНѴ

Аху 15 м. ЕСѴМЧѴБӃАІЂѴЏѴУА, АЏАРЕІ АЂХАРЕІ ІРѴЗКѴУ ДЕМОКРАТ ГАЗЕЂӢѴУП. Аху 15 м.

№ 2 (83) АСАБША ІАНУАР АМЗ 22 РЗѴ 1921 ШѴЂУСА-РААН (83) № 2

АГАЗЕЂ „АЂСНѴ“ А—КАНТОРА АQНѴӢ:

Мѵзкѵ агазеђ „АЂСНѴ“ хус іађуп 60 м.

агазеђ азѵ акарресподенціа аазђеіуа цђа еілѵрганѵ, аӷаад аздаӷак ауп іофѵу. Ас іанѵqамла агазеђ іаматам, ірџахѵуам, інѵрхѵуаіт. Карандашла акорреспонденціа аофра зѵqалуам. Агаз. „Аџснѵ“ адрес:

Сухум, Типографія А. Зайдшера.

⁂

Афѳнӣѵі ашкола.

Ашколђуа Гудоуђа ауезд аӗѵ Афѳнӣ ашкола „рѵцћа“ акумзар, аӷѵрђ ішакузаалакӷѵ џӷам--бзіам, іша ђугѵлоуп. Афѳнӣ ашкола ззѵмдѵруа ђсуа шамахамзар дѵqоуп ћа сѵqам Гудоуђа ауезд аӗѵ. Уажраанӡа уі азбаху мћазађуа сааіуан, аха іӷђа акӷѵ ахѵмћаакуа ісзѵчћауам. Гудоуђа ауезд аӗѵ аџара бзіа змоӷѵ, џара хучѵ змоӷѵ абрі ашколаӗѵ аџара заӷѵ раџхаӡа ізауз роуп еіћарафѵк. Арі ашкола ачеі--ӣѵка здѵруа, іааӡахеу рацоп, аха уажѵ акаща ћахуаџшуам омзар. Анџа іћарӷѵ аџсаџа зеӷѵ уі іалгазџа іqандаз, Аџснѵ азѵ ізђѵрхагамхарѵз. Ехa абрі ашкола аус ауам, агуӗѵђѵуа іађѵмха ігѵлоуп, аха „аеђѵм імӷал мцада ізѵоіт“ рћоіт еџш, Анџа дацхрааіт уі. Абрі аqара аџѵнхаџа, агубѵлџа, змоу ашкола ожӣѵі аамђазѵ ас іђѵнхадаха іqазарацѵ іамфоума? Моумоу іамфам. Ћара. зеӷѵ уаqа іааӡахеу аџсаџа ћзѵ іђхашароп, аха іqалаћа сгу іаанагѵуа уі оуп, аџсаџа разка іалоп „аџсѵ агуцху раџа змаз дѵзжуаз д імоуіт--ћа“ шѵрћуа еџш ћахт ћа. Убраqа ашкола іалѵмгацкуа іђаз, іђаларанѵ згу іђаз зеӷ ібжѵст „Абжаqуаа ірѵђугуђнѵ зџатца зсаз ћа“ шѵрћуа еџш. Сара сахахуаџшуа абрі зхароу зеӷѵ ћаіћа ашкол хѵлаџшџа роуп, ішбан ћа утџауазар, ашкола еђущоп зеӷѵ рѵла шамахамзар; аха „џа дзоунѵ гар змоуз ћа“ ішѵрћуа еџш ћахт, іqала сѵздѵруам. Уажѵ усла аӡӷѵ ћаіђамлаӡарӷі, убѵс ма џара--џара азка іналаћарщлар qамлоі, аха мап, ћара уі еџш ћађум.

Зеӷі сщѵћоіт даара іраџанѵ, абрі аqара „Афѳнӣ ашкола“ абзіара здѵруа іӗѵмђзакуа ћащмѵрӣарацѵ, арі ашкола, Гудоуђа ауезд ашколађуа „ран“, аӡбаху бжамӡрацѵ.

Акакі Кукбаіа

Оҕһараӷѵ ашкола.

Ожѵ аакѵска аӷуђа Отћара Гуд. ауезд аӗѵ сахнеіз ашкола зеђшро збапћа снеіт. Артџафѵ Даџіко Барцѵц сбара ігу іахуанѵ дѵсђѵлт; аматџаџџа акѵр рдѵрозарћа снѵрзџа--аарѵзџаан дара мѵцху офѵ ігу іахуараџа убас сгуадѵр ђет. Ачкунџа ргурҕџаџа азтџааракуа ірѵсџалаӷ ацкѵсарћуан, амала сгу іамухуа убріоп: ашкол асаркађуа бжак амаӡам. Аџечка ӷѵ ахабар амаӡам! амшбзіађуа іааргот аумзар, уа ашкола аqнѵ атџаа ахѵqарџуа азоад еџш хђоуп, щqѵ дзаџхом! дад, ћачђун аземетва аqнѵ іӷоу, ашколђуа ірѵгѵу ірбзоу еілізкаауа (зав. народн. образованім)--К. С. Б. улаџшхаа авумган Оҕћараа рѵшколзаӷ, аіђулара аахуанѵ сѵућоіт сара.

Хінчазк.

Ћ-агазеђ „Аџснѵ“ а-38 номераӗѵ іанѵу аџша Ніколаі Патеіџа істатіа атџѵхуала акѵі фбеі азка.

(Іацѵу)

Іазаауазеі, мшан, ахђ мац ара, Ћаӷѵла ахуарђареі аалѵхѵі даӗа џаукѵ ірӣѵзар. Ћара ћаџсадӷѵл аӗѵ зѵінда, мчѵда, чѵдала акѵ ћађуіђѵмкуа Ћаqазар.

Омаща іубаща абріоуп: ђѵђк здѵруаӷѵ цђа еілкаанѵ ірѵмам ћаqазшаі, ћабза зашаі. Ћаqау ӷџа, баша ћацазкоіт. ћагу іауам, акумзар—Ћађацѵрцѵ аӷѵћагѵм, уі ћамбоща ћаеѵqаћтџоіт џоукѵ. Іашоп, аофѵ, еха іђсѵща іакузарӷѵ ігу коумѵжроп, ігу нѵзкѵлаща, ізѵрхатџаща азка іоућалароп, аха іуђаху аофѵ дѵузжал аруӣђ? Дшѵіасхау убоонѵ, убзіоп, хар умаӡамћа узіаћаларуӣђ? Ћаблађуа шалџѵпуаз ћауаазклара іасѵ іт іђа џзарцѵ аӷѵ рѵгѵм. Џѵђфѵк, еха озкӷраанӡа зѵџсѵ аагаз ӷѵ бзіарак рӗѵрзазѵмкђакуан, хуарђарак рхѵ азѵ рзѵqам џазакуа ес-ааіра ћаа ішнеіуа лабеаба іаабоіт, аха ћара уі ћамбоща, ігуаћамђоща ћацазкоіт. Самѵрзаqанаа ірӷѵхѵз Абжуаа рӗӷѵ даараӡа офѵ ігуеіђарӷѵ іqалахеіт. Абжуаа раемсђво аӗѵ абжѵзмађоу 25 рахӣ 15—16 ра qара аџсаџоп, аха аізарађуа анрѵмоуаџсаџа рѵбща гуака кажнѵ даеа, ееіла ірзѵмдруа, бѵзщала ћацазк андаз-ћа реазѵркѵоіт.

Іуђахѵу, угуззѵблуа іграђуа іџѵмзакуа іӗѵ аӗѵ іоућароп, нас дѵзлаеѵеіхаша амфа дѵђуцароп, дѵзлаqам аqѵнӡа дѵреѵхуанѵ, іqамлаща дађургуђнѵ азка хаала дѵур уђбзѵђлар ацкѵс. Еіђасћоіт, ћауаазклара, џѵђфѵк іаанхазӷѵ реаідкѵланѵ, рћуаӣѵ еіђушанѵ, ірзеіџшѵу аусазѵ еіцнеуа реѵqартцаанӡа џхала ізцоуам, аӷѵ рзѵреѵеіуам, іџахла імџар. Абрі аqнӣ Аџсні, аџсуааі згу іаблуа, ірѵцћазшоуа аӡӷѵр дѵqазар зеӷѵ раџхаӡа дзѵџђалаша, усѵс інѵqуігаща ћауаазклара реідкѵларeі, рћаӷеіђурщареі роуп, уаћа д-аеа хуџѵк ћара ћазѵћан іqоп—ћа сѵqам.

Анафс, Аілакѵрба істатіа, еімтџакӷѵс зеӷѵ ірзѵqалаз атџѵхуала аџша Патеіџа ігу іаанагоз іћоіт, сарӷѵ сѵзђушаћаџѵм сѵмћар сгу іауам: Аілакрба арџѵс шахуѵ атџабѵрг ааћозар, ћара іћаіуанѵ аqара змоу ачкунџа зеӷѵ раџха дѵлоп. Ћагазеђ „Аџснѵ“ аӗѵ акѵі—фбеі азка еіпраалађуа ііфѵз цђа урѵхуцѵр, абрі аоф ііашанѵ зкађqађуа рфѵща ілзаап-ћа уџараӷѵ іqоп. Аха „ііђа іазлоп—ћа“ істатіаӗѵ іфѵз зеӷѵ срѵђушаћађѵм: Аілакѵрба Аџснѵӣі зкларѵ реіладазкараӗѵ іалаӣоу аӡѵі фѵџеі асџуаа дрѵзгуаш сгѵруам, агѵрћом, аџаqа іасѵоіт ћа дашшуоіт. Сара сахахуаџшуа абас ізбоіт: убѵрђ аӡѵі фѵџеі, гула џсѵла ћара іћаіуанѵ, убра іалаӣађуау рѵбзоуралоп озкѵраанӡаӷѵ ћахӡѵнӡа імѵрфашакуа ізлааіуа. Хѵда, џшада аӣѵмуаа ћарѵламзразѵ убѵрђ роп џӷам-бзіам џажафѵеі, Іанамуаӷѵ ђуџафѵеѵі ћара ћазѵћан сара ізбоуа.

Урђ ћара ћазѵ іркхеіт, іђаркхеіт, аџабаа дѵ рѵкђѵрхх-еіт, аха ћара „фѵза іђуџаз, ађѵдбаӡк іађущаз џѵсшеіт“-ћа зћаз еіџџ, урђ ірѵђуџаз, агухааӷѵ ћамкѵіт, усѵсӷѵіћамбеіт, ћагу іалоџћаӷ аӡӷѵ іаћамћеіт. Уі аамџђах, урђ ћара ћазѵћан qаімађк аӷрѵлѵмназарӷѵ ћара урђ рӗѵ ћаӷѵ ћамам губђан раћђарӷѵ, ізбан ућозар урђ ћара цђа іћађугуђуанѵ, ћабђа рѵманѵ, баагу арас ћарѵкуршанѵ іqазар іџаӷӷѵ реѵрщарѵн, офѵ ібараӷѵ аус ћазѵруур qаларѵн, аха ћара ћаqазша „іаӷџамкуа іаӷхщащамкуа“ ізлаqоуала ііашанѵ, урђ шардаӷѵ ргуђуоіт, шардаӷѵ рѵлшоіт.

Аџша еіћабѵ Маан Д.

Ауаа ргу іаанагађуа.

Озкѵ аӷкѵска аџсуак (аџхараӷѵ џѵђк ідѵрѵеіт) сѵфнѵ дахааіз аџсуа газеђ „Аџснѵ“ даџхеіт, аіђахѵ сара сфѵмђа, ащѵqуђуа фбаqа—хџаqа дрѵџхеіт. Аіђахѵ даацазкан, „ћара іђсаџа озкраанӡа атџара атџанакѵуаз ћзѵмдѵруазарѵ, іџђа еӷа Џабаа зкбарӷѵ џѵђк атџара змоуӷѵ атџара змамӷѵ, щџабаа дѵрзѵуа џѵщѵмшан. Сара сгуанѵла уара уџабаа ахѵнӡаћа зозеӷѵ ірдѵрѵуеіт, ацхѵраараӷѵ угдѵрхарѵмћа сѵqоуп. Ађѵрђуа рѵщqуфџа ііpѵцхѵрааѵа еџш—џѵа ћазѵуцѵмхраарӷѵ, усѵѵ іћалшуа утћархарѵм... Дѵук џѵуам Ћђѵђан аџара еізѵрган іаарђѵіт сгуахуоіт. Уі мачзарӷѵ џђарнахѵсӷѵ „уаћхангђуа Џѵмшан“ іћеіт. Абрі іазка злазбазала агазеђ азѵ аџара, сара сѵхђала іаарђѵіуа сара ісӷѵу џѵішозаап, сара сзѵ іаарђѵіуеіт ћа дѵqазаап, Агазеђ азѵ аџара аӡѵ іааіђѵір, уі ахӣ ӄапеікк сара ізгар шзѵqамлуа, агазеђ ішаеѵрхуа ізѵмдѵруазаап. Џѵђк аџхара здѵрѵуаӷѵ џоукѵ абас ргу іаанагоуазар, џара змам ірѵвѵубарѵі ?!..

Д. Гуліа

Кудрѵ ауездаӗѵ аџӷаурађуа ішѵрзнѵqуа.

Араахӣѵі аӷѵла арӷашеі, нас аџсаџа ућа агѵрџа ућа рѵфѵнђуа еіџѵхаранѵ рѵнхашеі, нас арђ ауаа аӡічреі арћреі зкѵӣнаӷ аахѵс хатџарас ізларџхазуала, арђ аџӷаурађуа еха озкраанӡаӷѵ џѵхуаџџарак амакуа іааіуеіт, убріала реіћарафѵк абра інхѵуа, анхара-антџра іаіџоу ауаа, арі даара џѵрхага дѵус ірѵмоуп. Абарђуа qамларазѵ, атџѵхуа-џѵрџаразѵ, аземетво аус хандађуа џђѵрхѵіт, баша ахірхурађуа рӗӷѵ імаантџааскуа, аћарађуа qартцеіт аџӷауџа Тqвбула амаден--џѵхѵрђах ігaнѵ аус ддѵрѵуларазѵ шѵђусѵк аqѵнӡа ӗћарала,- ћра абасџџа ӷарак--џѵшрак qамтџакуа аус рѵуеіт абраахӣѵі „адмінітра ціаӷѵ“ Убас, абраахӣѵі аіћабѵра рѵмч сілатџанѵ рѵусѵурала џѵхӣѵі 1920ш. раан, Кудрѵ ауездаӗѵ 35--фѵк абра ц ӷ а рахӣ хфѵк аміліціа ірщѵіт, хаала імаагѵлакуа, абџарла іанѵреагѵла, 15-фѵк кнѵ ікѵлѵргѵеіт,- 12-фѵк рхала ікѵлснѵ аіћабѵра рнапѵ реанѵртцеіт. Інхѵеіт ікѵлѵмсѵкуа еіћа іреіџађуаз аџӷауџа: Спірдон сахадаіа, Санѵро Козмаа Дауђ Гобечіа, џарма нарманіа, Алеђсандра Ачба. озкѵ-аџха міліціа начашік ~~ѵсіqаз,~~ озкѵ іалӷѵрџаз ікуадареі, аусђуа цђа дђрѵущанѵ іахѵізнѵqумгозѵі рхѵ іадѵрхуан Самѵрзаqанаӣѵі абраџџаӷѵ: Ађуачахіа, Аџѵнџалђуа афѵџеі, Ахуткубіа ућа абрі ауездах іаан абараӣѵі абраџџа ірѵцлан аџӷа еіцѵрѵуан. Аха озкѵ ауездаӗѵ міліціа начанікѵс ідӷѵргѵлаз Іас Маан аус ђуђуала іанѵшђѵіх аџӷауџа рѵмч рѵмѵіџан, азклар рѵџсѵ дѵіршеіт.

(Іацѵу агі а--№--аӗѵ).

К. Гівін.

Аћмеђ азанћарђаӗѵ.

(В. Л. Величко ііфѵз аqнѵӣ еђагоп).

„Шѵђусѵ фажа аӷѵагѵм ісхӣџѵрц“
Іхѵ еіћет Аћмеђ знѵ,
„Аха мкіана мащџѵрнӷѵ
Азанћарђа снѵђумлац“
Еӷѵ рџакнѵ Аћмеђ
Азанћарђа дѵqулѵеіт.
Інапсаргуџа еџш іађха
Іћет ііmбацѵз џѵхҳа:
Афнѵ, аџђанђуа. атџађуа.
Ауааӣѵфса атџађуа
Заӷѵ ћазоща іара ібон.
Аа закуз еліргон.
„Шѵђусѵ фажа адѵунеі сџун“
Іћет Аћмеђ дара іџешан.
„Аха уажоџ іанѵзба,
Азанћарђа санѵђула
Аофѵӣѵфса дѵшрѵцћау.
Сара саџха зеӷѵ шмачѵу!“
Уі іџаqа ахучђуа Хумаруа
Еѵрћауан дарадара:
„Іџџаџшѵш закузеі ана
Ідӷѵлоу азанћарђа?“
Еӷѵ рѵзбет ахучђуа
Ідӷѵоу іашанѵ ћѵӗѵуп ћа.

Б. Чолокуа.

Очамчѵраӣѵі аџџу

„Аџсуаа џарала рѵрлашара іашђарӷѵк Очамчѵраӷ рѵqуша“ іхѵргѵіт аџсуа-хучђуа. Очамчѵра атџара іђађуаз рзѵћан апансіон. Арі ђѵрса (Лѵмд) мза 19 рзѵћан рабаџа ірѵџхан апансіон аӗѵ анѵћара, а бабара qартцеіт. Ара іqан Абжуаа рӗѵ харзламѵз; урђ рнафс Міхаіл Убірі, Аџснѵ афнѵтџаӣі аус азѵн ікамісару, іфѵза Ђ. Аешба дѵімаѵнѵ. Арсра qартцеіт. асааӡ 3 рзѵ. Апансіон знапѵ іанѵз Шаміл Хокерба дѵqамѵзт, уі азѵн асаџа дѵрџѵлѵеіт уа іqаз агімназіа чкун Платон Куакуасђѵрі Убіріа 2000 мааӡ абрі аус деігурђан ілѵіђеіт Міша Чачба іџђѵс Ніна, арі аус еіџѵзхаз. Еізаз азклар, знѵ ішѵqатџаз ішѵшађургѵлаз іахуаџшіт, насӷѵ ахучђуа афнѵ асоф (ачагѵ) ілѵђудѵргѵлан, рѵхђуа хтнѵ, аџаqа іааз лагѵлан, Кіут Кагуа ддѵрнѵћеіт. Анѵћара аџђах азкађуа рћеіт В. Г. Жоржоліані, К. К. Афѵзба, Д. Т. Амаан, К. Кіут, Пл. С. Шаqрѵл. Еізаз азклар, ахучђуа рѵхзала ђабуп--ћа дџазкеіт агімназіа чкуп уа іqаз Пл. Куакуасђѵр. Арі еіџш аус бзіа, еізаз зеӷѵ ргу іахуан амфа іаша ћађулазаап ћанѵ рѵфнђуа рахӣ іџеіт асааӡ 5 рзѵн Есѵшђуса Лѵмд мза 19 рзѵн апансіон іанѵћа мѵшнѵ, іщђѵрхѵіт ахучђуа сіћабѵра qарѵларӷанѵ, реіћабѵ ізqаалѵ.

Апансіон іахѵлаџшуа Шаміл Хокерба

Кудрѵ ауездаӗѵ.

Очамчѵра аџсуаа џарала рѵрлашара іашђоу агуџ ђѵрса мза 6--ћа рзѵ 1920 шѵђуса раан, Очамчѵра аџсаџа рѵчкунџа рзѵ аакіѵскіа іхѵртѵз ашкола хуарђас іоуразѵ аџара еізѵргѵеіт, зхала іазѵразнѵ ілазгалаз ауаа рахӣ. Еізѵргѵеіт 135,500 манаӡ.

Абрі аус џѵба--џѵхла іацхрааз ауаа рѵхӡѵі рѵжлѵеі, заqа аларгалаӡѵі:

Самсон Нінуа	7000 м.
Бесаріон Санаіа	4000 ,,
Гџѵџ Маан	3000 ,,
Прокофі Знелаӡе	2500 ,,
Омар Чача	2500 ,,
Дарісман Чачаіа	2500 ,,
Џото Жанба	2000 ,,
Міхаіл Маан	2000 ,,
Іпполіт Жоржоліані	2000 ,,
Алеђсадр Џанашіа	2000 ,,
Баграт Гуараміа	2000 ,,
Алеђандр Каціа	2000 ,,
Гріша Маан	2000 ,,
Квалаш Арѵшба	2000 ,,
Костантін Гамісовіа	2000 ,,
Баграт Какуліа	2000 ,,
Іліа Басаріа	2000 ,,
Іопа Квекесђірі	2000 ,,

(Іацѵу агі а--№--аӗѵ).

А ж а б ж ђ у а

Украіна.

Львов. Аполіакцеі, Галіціааі ргазеђђуа ізларћоуала, Украінаӗѵ аб-џа аібашра реаздѵрхѵіоіт. Кіевѵі Житомірѵі атраншеіђуа рѵкудѵршеіт. Абарђ агуберніађуа рӗѵ ігѵлоуп Qрѵім іqаз ар. (Грузіа).

Варшава.

Москваӷ іаафђуа азкађуа рѵла, аб-џа еӷа гуаqра рѵмазарӷѵ, дѵрфаӷѵх реазѵqартџоіт аібашра ӗѵц. (Грузіа)

Азкѵӣӣѵі Горскаіа школа, озкѵ алагарђа аіћабѵра школа аӗѵ іаарѵрхоіт ачкунџа 13 ш. ђурала іреіћам, ађѵђа рӗѵ класк іалгахеу, аџсѵщала афра аџхара здѵрѵуа, џеруал 1-азѵ, Аqуа.

Абрі Аqуаӣѵі аџсуа школаӗѵ аџалара зђахѵу дасѵу рѵуездђуа рӗѵ аземства аӗѵ інеіроуп, урђ амфа іђуртџоіт, ішѵqартџаша, ішѵруша, аекзаменђуа шѵркѵуа ућа зеӷѵ цђа еілѵрганѵ ірарћоіт. Урђ рѵлаӷѵ амфа іђулароуп.

А џ ш а р а.

Агазеђ „Аџснѵ“ цхраас іоуразѵ Џхінаӷ аучтел Маркоз Каландіа 500 м. алаігалѵеіт.

Џабуп ахћаанѵ іћадаћкѵлт.

Редакціа.

Аџщу—ӗѵц.

І) Іђѵтџ аџсуа календар Д. Гуліа іqатџамџа 1921-ӣѵі ашѵђусазѵ, џѵџхӣѵі еџш. Аха сѵнӣаӣѵі ахущџра щqу ацѵуп; ађѵђан офѵ дазгуаqѵр ћађѵмда ачѵмазаф офѵ дѵзлаіцхраађуаша зѵу. Абрі акалендар ахущџра щqу шацу хус іађуп аӡѵ 200 м.-жаба іреітџамкуа ізгоуа рзѵ акѵ-150м. Ахущџра-щqу хазнѵ акѵ хус іађуп 50 м.

Іанаамџамѵз „ћнаборщчікџа“ рѵуаӡѵ іфѵнђа аџараі, анѵћђуаі џѵђ еіттадѵрхѵеіт ћгазеђ аӡџра.

редакціа.

РЕДАКТОР: Д. Гуліа

Сухумъ, Типографія А. М. Зайдшера

кп 2432